Pēdējos gados VAS "Latvijas Pasts" īpaši no lauciniekiem saņēmis ne mazums publisku pārmetumu, jo tiek slēgtas pasta nodaļas, daudzos pagastos nav pat pastkastīšu. Iemesls saprotams, laukos cilvēku skaits samazinās, aizvien retāk sūta vēstules, apsveikumus, mazāk lasītāju ir presei, bet izdevumi, un to saprot katrs, tikai palielinās. "Latvijas Pasts" ir Valsts akciju sabiedrība, un valsts savukārt prasa, lai tā ir pelnoša. Katrs uzņēmējs, lai izdzīvotu, dara iespējamo, arī samazinot sniegtos pakalpojumus. Bieži vien tiek atgādināts, ka pastnieks pilda arī sociālo funkciju. Jautājums - kādu un par kādu naudu.

Latvijas Universitātes profesors Māris Pūķis medijos paudis savu viedokli, skaidrojot situāciju.

"Ar "Latvijas Pastu" ir tā, ka tam vajadzētu būt "nefinanšu mērķiem". Proti, pēdējos gados daudz runā par to, ka valsts kapitālsabiedrībām būs nefinanšu mērķi un tiem būs noteikts, kā tie tiks finansēti. Vai nu būs šķērsdotācijas, kas nozīmē, ka uzņēmumam ir jānopelna kaut kur citur, lai tas varētu sasniegt nefinanšu mērķus, vai arī būs kāda valsts dotācija. Taču Ministru kabinets nekādu nefinanšu mērķi, kaut vai uzturēt mazās pasta nodaļas, nav uzrakstījis. Tā ir Ministru kabineta neizdarība - sociālā politika, ko prasa no "Latvijas Pasta", ir skaidri jānoformulē," skaidro profesors. Kā vienmēr un visur viss ir tieši tik vienkārši, cik ir. Vienu vainot visā ir visvieglāk, meklēt problēmas sakni, ilgtermiņa risinājumus - vispirms vajag vēlēšanos to darīt. Un tas ir valdības un Satiksmes ministrijas kompetencē.

Šonedēļ "Latvijas Pasts" organizē domu apmaiņas darbnīcu kopā ar diskusiju, kurā dažādu jomu eksperti – publiskā sektora un nevalstisko organizāciju pārstāvji – apsvērs un analizēs potenciālos nacionālā pasta operatora attīstības virzienus. Tiks izvērtēts pakalpojumu klāsts un pieejamība, kā arī meklēti alternatīvi pasta un finanšu pakalpojumu saņemšanas veidi, lai parūpētos par parocīgu pakalpojumu nodrošināšanu iedzīvotājiem, tai skaitā senioriem un cilvēkiem mazāk apdzīvotās vietās.

Par "Latvijas Pasta" pakalpojumiem un to pieejamību

Izmaiņas VAS "Latvijas Pasta" darbībā ietekmējušas ne vienu vien. "Druva" saņēmusi daudzus jautājumus par pasta pakalpojumu pieejamību. Par tiem informē "Latvijas Pasts" komunikācijas speciāliste ALISE KRUSTKALNE.

Patlaban Cēsu novadā strādā astoņas pasta nodaļas: Straupē, Liepā, Priekuļos, Augšlīgatnē, Vecpiebalgā, Jaunpiebalgā un divas Cēsīs. Novadā pieejamas 14 vēstuļu kastītes un četri "Latvijas Pasta" pakomāti. Šī gada laikā uzņēmums uzstādīs vēl septiņus pakomātus: Cēsīs, Taurenē, Liepā, Priekuļos, Jaunpiebalgā, Līgatnē un Vecpiebalgā. Līdz gada beigām novada iedzīvotājiem būs pieejami 11 "Latvijas Pasta" pakomāti.

Uzaicini pastnieku mājās

Iedzīvotājiem, kuri dzīvo pagastos, kuros nav pasta nodaļas, "Latvijas Pasts" jau šobrīd piedāvā saņemt pasta pakalpojumus pēc pieprasījuma savā dzīvesvietā (turpmāk – *Pastnieks mājās*). Pastnieks mājās ierodas nākamajā darba dienā no plkst. 8.00 - 16.30 un sniedz tos pašus pakalpojumus, kas pieejami pasta nodaļā. Pie pastnieka var iegādāties arī ar pasta pakalpojumiem saistītas preces, piemēram, atklātnītes, aploksnes un pastmarkas. Piesakot pastnieku, ir jāpasūta vēlamās preces. *Pastnieks mājās* sniegto pakalpojumu cena ir tāda pati kā pasta nodaļā, un pastnieka vizīte ir bez maksas.

Pakalpojumu *Pastnieks mājās* iespējams pieteikt, zvanot uz klientu atbalsta tālruni: 27008001 vai 67008001.

Gadījumos, kad klients ir pieteicis *Pastnieks mājās* pakalpojumu, bet pastnieka vizītes brīdī nav mājās, jāsazinās ar "Latvijas Pasta" klientu atbalsta tālruni, lai pārceltu vizīti uz citu dienu. Klientu atbalsta darbinieki iespēju robežās vienmēr palīdzēs rast ērtāko risinājumu. Tāpat sūtījumus iespējams pārvirzīt arī uz sev ērtāko pasta nodaļu vai pakomātu.

Katra pastnieka piegādes iecirkņa apkalpes teritorija ir atšķirīga. Galvenokārt pastnieki pārvietojas ar "Latvijas Pasta" automašīnām, bet vietās, kur to ļauj laika un ceļa apstākļi – ar elektovelosipēdiem vai kājām. "Latvijas Pasts", rūpējoties par darbinieku komfortu ziemas apstākļos, pastniekiem ir nodrošinājis siltas ziemas jakas, cepures, ziemas zābakus un apavu pretslīdes uzlikas ar radzēm.

Pensiju saņemšana

Pensiju saņēmējs var izvēlēties vienu no vairākiem veidiem, kā saņemt pensiju. Piemēram, pasta nodaļā no PNS konta, pārskaitījumu vai arī ar pastnieka palīdzību. "Latvijas Pasts" aicina klientus rakstīt iesniegumu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai (VSAA), lai pensiju varētu saņemt dzīvesvietā. Šo pakalpojumu izmanto vairāk nekā 50 tūkstoši Latvijas senioru, un šis skaidras naudas piegādes pakalpojums klientam izmaksās 2,39 eiro.

Iedzīvotājiem, kuri izmanto PNS (Pasta norēķinu sistēma) pakalpojumu, "Latvijas Pasts" piedāvā arī VISA maksājumu debetkartes. Ar karti, kas ir saistīta ar PNS kontu, var norēķināties tirdzniecības vietās un iepirkties internetā, kā arī izņemt skaidru naudu gan pasta nodaļās, gan jebkurā bankomātā.

"Latvijas Pasts" piedāvā arī skaidras naudas izmaksu no PNS konta un tās piegādi mājās (līdz 200 eiro vienā reizē), taču par šo pakalpojumu jāmaksā komisijas maksa – astoņi eiro. "Tas ir unikāls pakalpojumus, ko šobrīd nenodrošina neviena banka Latvijā. Vienlaikus apzināmies, ka ne visiem mūsu klientiem tas ir izdevīgs risinājums," saka A.Krustkalne.

Sadarbība ar pašvaldībām

"Latvijas Pasta" komunikācijas speciāliste Alise Krustkalne uzsver, ka savstarpējai informācijas apmaiņai ar vietējām pašvaldībām ir nozīmīga loma, lai spētu kvalitatīvi sniegt pasta pakalpojumus. "Izskatot vairākas pasta nodaļu tīkla alternatīvas, viens no virzieniem paredz daļēji nodrošināt pakalpojumus, piemēram, ar valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru starpniecību, tādējādi sadarbība varētu kļūt vēl ciešāka," atklāj A.Krustkalne un atgādina - ir svarīgi, ka iedzīvotāji zina, kādas ir pasta pakalpojumu saņemšanas iespējas, un par tām viņus informē arī pašvaldības.

Pastniece atbrauca un visu izdarīja

Savulaik, kad Stalbes pagasta iedzīvotāji uzzināja, ka nolemts slēgt Stalbes pasta nodaļu, viņi pulcējās pie sava pasta un centās pārliecināt pasta vadību, rakstīja vēstuli, ka pasts viņiem nepieciešams. Pasta nodaļa ir slēgta. Guna Rukšāne bija viena no Stalbes pasta nodaļas aizstāvēm. Viņa dalās pieredzē, kā tagad saņem pasta pakalpojumus. Lai Guna un Jānis Rukšāni nosūtītu paciņas gan uz ārzemēm, gan tepat Latvijā, viņi brauc uz Straupes pasta nodaļu. Taču iegadījās, ka sūtījums bija jānosūta, taču aizbraukt nevarēja, un viņi izmantoja pakalpojumu "Pastnieks mājās".

"Viss tikai caur Rīgu. Zvanīju uz Rīgu, tad tā ciparu spaidīšana – ja vēlaties tādu pakalpojumu, spiediet tādu ciparu, vienreiz noklausies piedāvātos piecus pakalpojumus, tad saproti, ko tev vajag, un sāc no gala. Beigās vēl aicina atbildēt, kāda bijusi pakalpojuma kvalitāte. Kārtība kā visās valsts iestādēs un uzņēmumos. Vai vecs cilvēks uzreiz spēj reaģēt? Tas nav tik vienkārši, kā būtu piezvanīt pašu pastniekam, izstāstīt, kāda vajadzība," stāsta raiskumiete.

Viņa pieteica pakalpojumu, ar viņu sazinājās par laiku, kad būtu ērtāk sagaidīt pastnieku. "Pirms pusdienlaika, kā vienojāmies, pastniece atbrauca, nosvēra paciņu, es samaksāju par sūtījumu. Pastnieka ierašanās bija bez maksas. Šoreiz bija tikai viena paciņa, bet ir reizes, kad nosūtām 30 un vairāk, tad gan viņai mūsmājās būtu jāpavada krietns laiks," pieredzē dalās "Latvijas Pasta" kliente un piebilst: "Vai pastnieku mājas vizītes pastam ir izdevīgas? Vai arī, kad slideni ceļi, brauktu uz viensētām Lenčos, Kūdumā? Pie mums ir ērti iebraukt, nav tālu no lielā ceļa."

G.Rukšāne pārliecināta, ja tiek slēgta pasta nodaļa, tad noteikti pagasta centrā jābūt pakomātam. Aploksnes un pastmarkas jau parasti tiek iegādātas ilgākam laikam. "Vai vecās kārtības izjaukšana vienmēr ir tas labākais? Cilvēki pierod pie visa, katrs atrod risinājumu, jo nav jau citas izvēles," saka G.Rukšāne.

Cer, ka varbūt tomēr atjaunos

"Cilvēki aizvien ir neziņā, un nav neviena, kam pagastā kaut ko paprasīt," saka Jānis Vīlips no Taurenes. Trīs dienas pirms pasta nodaļas slēgšanas par gaidāmajām pārmaiņām iedzīvotāji pastkastītēs saņēma ziņu. "Par to it kā runāja, bet neviens neko skaidri nezināja. Zvanīju novada domes deputātiem no Piebalgas, arī viņi neko nezināja, ieteica, lai rakstām domei, tad apspriedīšot. Sazinājos ar ēkas īpašnieku, no kura pasts nomāja telpas. Arī viņš bija izbrīnīts. Saņēmis ziņu, ka pasts laužļīgumu, domājis, ka atradis citas telpas, bet ne jau likvidē," pastāsta taurenietis.

Nepilnās divās dienās 119 taurenieši parakstīja vēstuli Cēsu novada domei un Satiksmes ministrijai. Tajā viņi lūdz rast iespēju ar "Latvijas Pasta" vadību pārrunāt Taurenes pasta nodaļas atjaunošanu. "Pasts strādāja trīs stundas pēcpusdienā no diviem līdz pieciem. Cilvēki sākumā nebija apmierināti, jo uz pagasta centru iepirkties, kaut ko nokārtot parasti brauc no rīta. Pieradām. Veciem cilvēkiem lielākā problēma, kur samaksāt par elektrību. Tāpat nodaļā saņēma pensijas, paciņas. Jābrauc uz Vecpiebalgu, ja nav internetbankas," situāciju skaidro J.Vīlips un atgādina, ka bibliotēkā var nokārtot tikai saistības ar valsts un pašvaldības iestādēm.

Vēstulē taurenieši uzsver, ka Taurenes pasta nodaļa apkalpoja Taurenes, Dzērbenes, Kaives, Skujenes un Zosēnu pagasta iedzīvotājus, kuri ikdienā brauc uz Taureni gan pēc degvielas, gan uz aptieku, veikalu, ambulanci.

"Pastu ved šķirot uz Vecpiebalgu, garām braucot Taurenei. Tad pastniece ved visu atpakaļ iedzīvotājiem uz Taureni. Tā ir pasta ekonomija!? Ja slēdza pasta nodaļu, tad vispirms vajadzēja nodrošināt ar pakomātu vai kādu citu pakalpojuma sniedzēju. Tuvākie pakomāti ir Vecpiebalgā un Bērzkrogā. Cik izmaksā brauciens, un ko darīt, ja cilvēkam nav sava transporta līdzekļa?" vēstulē jautā taurenieši.

No ministrijas ātri tika saņemta atbilde, ka vēstule pārsūtīta VAS "Latvijas Pasts" izskatīšanai atbilstoši kompetencei un atbildes sniegšanai pēc būtības. Mēneša laikā jādod atbilde. No Cēsu novada domes atbilde vēl tiek gaidīta, kā tā var iesaistīties un palīdzēt.

"Vai mēs ceram, ka pasta nodaļu atjaunos? Nezinu. Laukos viss tiek likvidēts, nezinām, pat kas notiek pagastā. Laikam jau jāklausās runās, jo tās izrādās patiesas, lai cik dažreiz šķiet neticamas. Neticējām, ka Taurenes pasta nodaļu varētu slēgt, bet to izdarīja," pārdomās dalās J.Vīlips. ❑

Lappusi sagatavojusi
SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

MAF Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA "Cēsu Druva".